

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-795/19-K

Název	Základní škola a mateřská škola Božičany, okres Karlovy Vary, příspěvková organizace
Sídlo	č. p. 76, 362 25 Božičany
E-mail	zsamsbozicany@seznam.cz
IČ	69983160
Identifikátor	600067556
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. Ladislav Landsfeld
Zřizovatel	Obec Božičany
Místo inspekční činnosti	č. p. 76, 362 25 Božičany
Termín inspekční činnosti	12. a 13. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole, mateřské škole a školní družině podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnoceným obdobím jsou školní roky 2018/2019 a 2019/2020 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Božičany, okres Karlovy Vary, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny.

V neúplné základní škole se k datu inspekční činnosti vzdělávalo 16 žáků prvního až pátého ročníku ve dvou třídách. V jedné třídě jsou spojeni žáci prvního a druhého ročníku, ve druhé třídě jsou spojeni žáci třetího, čtvrtého a pátého ročníku. Z uvedeného počtu jsou dva žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mateřská škola má jednu třídu, ve které se k datu inspekční činnosti vzdělávalo 21 dětí. Z celkového počtu bylo v posledním roce před zahájením povinné školní docházky 8 dětí, z toho jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a odloženým začátkem povinné školní docházky o jeden rok. Provoz je zajištěn od 6:00 do 15:30 hodin. Od zákonných zástupců je za předškolní vzdělávání vybírána úplata.

Ve školní družině se k datu inspekční činnosti vzdělávalo všech 16 žáků základní školy. Školní družina je v provozu v době před vyučováním od 7:00 do 7:40 hodin a po vyučování do 15:00 hodin. V okrajových částech dne (ráno od 6:00 do 7:00 hodin a odpoledne od 15:00 hodin) je provoz školní družiny propojený s provozem mateřské školy. Od zákonných zástupců je za zájmové vzdělávání vybírána úplata.

Stravování dětí, žáků a zaměstnanců školy zajišťuje školní jídelna, která v rámci doplňkové činnosti vaří i pro cizí strávníky.

Informace o škole jsou dostupné na webových stránkách www.zsamsbozicany.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel řídí školu od roku 2011. Funkční systém řízení vychází z jeho pedagogických zkušeností, vstřícné komunikace s pracovníky školy a velmi dobré spolupráce se zřizovatelem. Reálné cíle rozvoje školy, zahrnuté do školních vzdělávacích programů, reagují na aktuální stav a trendy ve vzdělávání. Škola průběžně zlepšuje materiální podmínky, vytváří příznivé školní klima, realizuje podpůrná opatření pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, klade důraz na kvalitu školního stravování. Všichni pedagogičtí pracovníci jsou aktivní v oblasti dalšího vzdělávání a poznatky využívají v praxi (např. při rozvíjení čtenářské a matematické gramotnosti, při výuce předmětu speciálně pedagogické péče, vedení třídnických hodin, spolupráci učitelky a asistentky pedagoga v mateřské škole). Možnosti pedagogického rozvoje školy ředitel spatřuje v častějším využívání metod aktivního, prožitkového učení, experimentování a v práci s chybou. Zaměřuje se na efektivnější využívání informačních a komunikačních technologií ve výuce samotnými žáky a plánuje dovybavení mateřské školy v této oblasti.

Po organizační i metodické stránce řídí ředitel malou školu sám. S pedagogickými pracovníky vyhodnocuje funkčnost školních vzdělávacích programů a provádí jejich aktualizace. Školní vzdělávací programy sjednocují pojetí práce školy v oblasti vytváření bezpečného prostředí a zaměření na podporu rozvoje dětí a žáků s cílem usnadnit jim přechod na další stupeň vzdělávání. V souladu se strategiemi rozvoje klíčových kompetencí žáků jsou disponibilní hodiny školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání využity k posílení hodinové dotace v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk a práce s počítači. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je zaměřen na vytváření podnětů k různorodým aktivitám podle možností dětí a jejich potřeb v prostředí věkově smíšené třídy. V mateřské škole je zajištěno dostatečně dlouhé souběžné působení

učitelek, případně s asistentkou pedagoga, které umožňuje aktivně reagovat na potřeby dětí a pracovat s nimi individuálně či v menších skupinách. Školní vzdělávací program školní družiny navazuje vzdělávacím obsahem na školní vzdělávací program základní školy a umožňuje žákům aktivně trávit volný čas. Vstřícný přístup k dětem a žákům přispívá k minimalizaci nežádoucího chování a jednání. Témata související s osobním bezpečím a zdravým životním stylem jsou součástí školních vzdělávacích programů.

Škola má velmi dobré materiální podmínky, které děti i žáci využívají. Prostory mateřské školy jsou účelně vybavené pro herní i pohybové aktivity, skupinové a individuální činnosti. V základní škole je k dispozici dostatečné množství názorných a didaktických pomůcek včetně interaktivní tabule a notebooků pro všechny žáky. Vybavení školní družiny odpovídá specifikům zájmového vzdělávání. Pro pohybové aktivity škola využívá zrekonstruovanou tělocvičnu, školní zahradu, obecní víceúčelové sportoviště a místní hřiště.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v mateřské škole bylo zpravidla dobře organizačně promyšlené, spontánní a řízené činnosti byly vzájemně vyvážené. Náročnost činností a jejich organizace byla většinou vhodně odstupňována s ohledem na věkové zvláštnosti dětí a jejich potřeby. Hry si děti vybíraly podle vlastního zájmu, samostatně využívaly hračky, různé stavebnice a didaktické pomůcky (z nichž některé vytvářely učitelky), na rozehrání volných her měly dostatečný časový prostor. Často volily aktivity připravené učitelkami, např. výtvarné a pracovní činnosti, didaktické a stolní hry. Učitelky podporovaly rozvoj konstruktivních a námětových her, manipulačních činností, společně s dětmi se do nich zapojovaly a pomáhaly je rozvíjet. Pravidelně zařazované hudebně pohybové aktivity zaměřené na rozvoj koordinace pohybů, orientaci v prostoru, zvládání pohybových dovedností dětem přinášely radost a uspokojení. Při aktivitách, kdy děti ztrácely zájem a byly spíše pasivní, dokázaly učitelky pružně zareagovat a změnit činnost. Promyšlená spolupráce učitelek s asistentkou pedagoga byla přínosná ve vytváření vhodných podmínek pro vzdělávání všech dětí ve třídě. Asistentka i učitelky děti aktivizovaly různými činnostmi a vhodnými pomůckami, asistentka pedagoga odborným přístupem pozitivně ovlivňovala začleňování dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivu. Učitelky podporovaly zájem dětí o seznamování s přírodou, využívaly náhodná i záměrná pozorování k rozšiřování poznatků dětí. Děti byly většinou vedeny k vytváření správných stravovacích návyků (např. si volily velikost porce jídla), zatím neměly možnost samostatně si nalévat nápoje a více si tak rozvíjet sebeobslužné dovednosti. Přechody mezi činnostmi byly plynulé, souběžné působení učitelek a asistentky pedagoga bylo vhodně využito k rozvoji samostatnosti a zodpovědnosti dětí při pohybu v prostorách školy (např. přesuny do společné jídelny). V mateřské škole převládala vstřícná atmosféra, děti spontánně komunikovaly mezi sebou i s dospělými.

Výuka v základní škole byla dobře promyšlena, vycházela ze školního vzdělávacího programu a také ze žakovských znalostí a dovedností. K příjemné atmosféře přispívalo motivační zahájení hodiny (písničkou, vhodně vedeným rozhovorem). V hodinách byla kombinována frontální výuka se skupinovým vyučováním a samostatnou prací žáků. Formy a metody práce byly voleny účelně tak, aby podporovaly aktivitu všech žáků a zároveň umožňovaly efektivní diferenciaci výuky mezi jednotlivými ročníky. Učitelé často využívali mezipředmětové vztahy a souvislost obsahu výuky s reálnými situacemi každodenního života. Pokud žáci chybovali, většinou se s chybou dále pracovalo, vyučující pomáhali žákům nalézt příčinu a chybu opravit. Při zadávání samostatné práce vyučující ověřovali, zda žáci zadání rozumí. Účelné využívání vhodných pomůcek včetně notebooků přispívalo

k názornosti výuky. Procvičování učiva moderními výukovými programy bylo efektivní, pro žáky zábavné, poskytovalo žákům a učitelům okamžitou zpětnou vazbu o znalostech. Zřetelná byla snaha zapojit všechny žáky, aby i slabší zažili úspěch. Spíše v ojedinělých případech, kdy hodnocení mělo formativní charakter, mělo pozitivní dopad do učebního procesu žáků. V některých hodinách byli žáci vedeni k sebehodnocení, které posilovalo jejich vnitřní motivaci k učení. Atmosféra v hodinách byla klidná, přátelská a podporující učení. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla na partnerské úrovni. Žáci se nebáli učitele oslovit a obrátit se na ně s přáním nebo prosbou o pomoc. V rámci poskytování podpůrných opatření docházejí dva žáci na předmět speciálně pedagogické péče v rozsahu dle doporučení školského poradenského zařízení. Vyučující vhodně diferencovala úkoly podle vzdělávacích potřeb žáků, nabízené aktivity rozsahem a náročností vycházely z jejich individuálních vzdělávacích plánů a vedly k dorovnávání vývoje žáka. Výuka byla pestrá, zařazení učení formou hry a trpělivý přístup vyučující umožňoval žákům zažít úspěch, což žáky dále motivovalo k dalším činnostem.

Činnost školní družiny je vhodně provázána se vzděláváním v základní škole, je zaměřená zejména na aktivní trávení volného času prostřednictvím různých her a zájmových činností. Žáci se spolupodíleli na jejich výběru, měli prostor pro odpočinek. Aktivity rozvíjely kreativitu, praktické dovednosti, schopnost spolupráce, žáci uplatňovali poznatky v reálných situacích. K rozvoji čtenářství přispívá pravidelně zařazovaná četba a následná reflexe přečteného textu. Příprava na vyučování probíhala zejména formou celoroční hry s náměty k prohlubování znalostí o České republice, při které byly propojovány znalosti žáků z různých oblastí. Pravidelně jsou do programu zařazovány pohybové aktivity venku, případně v tělocvičně, které kompenzují únavu z vyučování. Ve školní družině panovalo přátelské klima a při sledovaných činnostech byl kladen důraz na aktivní zapojení všech žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Příznivý vliv na výsledky vzdělávání dětí a žáků má spolupráce se zákonnými zástupci a sjednocování požadavků základní školy a mateřské školy např. v oblasti připravenosti dětí na školní docházku. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků a jejich pokroku v základní škole se škola řídí pravidly stanovenými ve školním řádu a ve školním vzdělávacím programu. Většina žáků prospívá, v hodnoceném období škola neevidovala neomluvené hodiny. Z celkových výsledků vzdělávání je patrné, že hodnocení výsledků vzdělávání žáků je motivační, uskutečňovaná strategie předcházení školní neúspěšnosti je účinná. Škola klade důraz na individuální přístup k žákům a snaží se o vytvoření podnětného prostředí. Všímá si narušených vztahů mezi žáky (většinou slovní agrese, nevhodné jednání) a účinně je řeší ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků a v rámci třídnických hodin. K hodnocení výsledků vzdělávání škola využívá vlastní nástroje, např. písemné práce, ústní zkoušení, testy. Posun a vývoj ve vzdělávání sledují vyučující i žáci v portfoliích, do kterých si žáci zakládají například výstupy z vyučování. V malém kolektivu jsou informace o žácích předávány každodenně, učitelé žáky dobře znají a umí doložit jejich vývoj a posun, zajímají se o jejich vzdělávací pokroky. Učitelé podávají informace o průběžných výsledcích vzdělávání zákonným zástupcům a žákům prostřednictvím žákovské knížky, další informace o žácích mohou zákonní zástupci získat v průběhu třídních schůzek. Ředitel spolupracuje s pedagogy jiných škol na porovnávání náročnosti učiva a výstupů v pátém ročníku zejména v oblasti matematické gramotnosti.

Učitelky v mateřské škole vedou záznamy o pozorování dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou ale spíše formální. Učitelky zaznamenávají

některé dovednosti a znalosti dětí, dokumenty mají charakter informací o stávajícím stavu, neobsahují cíle pro rozvoj dětí v konkrétních oblastech. Naopak funkčně je zpracovaný individuální vzdělávací plán rozvoje dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, na jehož tvorbě a vyhodnocování se podílí školské poradenské zařízení. Dosahované výsledky vzdělávání v mateřské škole většinou odpovídaly věkovým zvláštěnostem dětí. Starší děti se uměly soustředit na činnost a dokončit ji, uměly zorganizovat hru a rozdělit si role. Spontánně si vybíraly činnosti rozvíjející matematické dovednosti, slovní zásobu, vnímání a paměť, prostorovou představivost. Děti měly prostor pro volný pohyb, zručnost a tvořivost prokázaly při konstruktivních hrách, pracovních a výtvarných činnostech, práci s drobným materiálem. Děti dodržovaly dohodnutá pravidla vzájemného soužití úměrně svým věkovým zvláštěnostem, zvládaly hudebně pohybové dovednosti, mají repertoár písní a básní, dobře se orientují v prostředí školy.

Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami se v hodnoceném období úspěšně vzdělávali podle individuálních vzdělávacích plánů. V případě potřeby učitelé poskytují poradenský servis a zprostředkovávají kontakty na školská poradenská zařízení.

Výsledky vzdělávání jsou průběžně prezentovány veřejnosti prostřednictvím akcí, které škola pořádá. Společné kulturní a sportovní aktivity pozitivně ovlivňují školní klima, což se projevilo bezprostředním navazováním kontaktů mezi všemi účastníky vzdělávání. Spolupráce školy s dalšími partnery napomáhá ke zkvalitňování předškolního, základního a zájmového vzdělávání. Podle aktuální nabídky jsou využívány jednorázové a příležitostné akce (např. kulturní pořady, besedy, výlety). Škola se aktivně účastní života obce a podílí se na řadě společenských a sportovních akcí pořádaných nejen pro děti a žáky školy, ale i pro jejich zákonné zástupce a širokou veřejnost. O těchto aktivitách škola informuje např. na svých webových stránkách a ve výroční zprávě. Škola nabízí zákonným zástupcům účast ve výuce, tato možnost spolupráce zatím využívána není.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Škola zlepšuje za výrazné podpory zřizovatele podmínky pro vzdělávání dětí a žáků, zajistila moderní výukové programy pro rozvoj nadání žáků, poskytuje podpůrná opatření dětem a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Daří se jí udržovat příznivé školní klima, hledá další formy prezentace výsledků své práce tak, aby udržela zájem rodičů zejména o základní školu v konkurenci úplných základních škol v okolí.

Silné stránky

- Ředitel školy systematicky podporuje a rozvíjí spolupráci uvnitř školy i s vnějšími partnery a aktivně tak přispívá k vytváření pozitivního školního klimatu, který má příznivý vliv na průběh a výsledky vzdělávání dětí a žáků.
- Vstřícný přístup pedagogů k dětem a žákům, jejich vzájemná spolupráce, diferencovaná vzdělávací nabídka v základní škole, mateřské škole a školní družině podporovaly rozvoj schopností a dovedností dětí a žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Získávání informací o výsledcích vzdělávání v mateřské škole je spíše formální, bez zaměření na jeho další využití pro individuální rozvoj dětí.

- Hodnocení pokroku žáků formou formativního hodnocení je v základní škole uplatňováno zatím pouze v některých hodinách.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Posílit oblast hodnocení pokroku dětí a žáků v oblasti formativního hodnocení.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Božičany dne 2. 11. 2009
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – tisk 5. 11. 2019
3. Jmenování do funkce ředitele školy vydané Obcí Božičany s účinností od 14. 3. 2011
4. Školní matrika vedená k datu inspekční činnosti
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Školka plná kamarádů platný od 1. 9. 2018
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Nauč se chodit, než se rozběhneš z 1. 9. 2017
7. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný od 1. 9. 2017
8. Třídní knihy vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 k datu inspekční činnosti
9. Rozvrhy hodin pro školní rok 2019/2020 k datu inspekční činnosti
10. Výroční zpráva za školní rok 2018/2019 z 14. 10. 2019
11. Dokumentace výchovného poradce vedená ve školním roce 2019/2020 k datu inspekční činnosti
12. Minimální preventivní program na školní rok 2019/2020 z 26. 8. 2019
13. Záписы z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020 k datu inspekční činnosti
14. Záznamy z kontrolní činnosti ředitele školy
15. Doporučení ŠPZ č. j. ZSSPCKV/1822/2019 ze 17. 6. 2019
16. Osobní dokumentace pedagogických pracovníků školy vedená k datu inspekční činnosti
17. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků z 26. 8. 2019
18. Přehledy výchovně vzdělávací práce vedené ve školním roce 2018/2019, 2019/2020 ke dni kontroly
19. Dokumentace BOZ vedená ke dni kontroly
20. Hospodářská dokumentace školní jídelny vedená v měsících září a říjen 2019.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Marie Vrátníková v.r.

Mgr. Dana Lochschmidtová, školní inspektorka

Dana Lochschmidtová v. r.

Bc. Libuše Skopcová, kontrolní pracovnice

Libuše Skopcová v. r.

V Karlových Varech 9. prosince 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Bc. Ladislav Landsfeld, ředitel školy

Ladislav Landsfeld v. r.

V Božičanech 13. prosince 2019